

Trnavský samosprávny kraj

KNÍŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja v roku 2012

Vzdelávanie knihovníkov

Význam internetu a sociálnych sietí a riziká pri ich využívaní

Bibliografky Trnavského a Bratislavského kraja sa zišli v Galante

Týždeň slovenských knižníc v knižniciach TTSK

Príchod sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu

Noc s Andersenom

Predseda TTSK ocenil pracovníkov kultúry

Z regiónov:

Obecná knižnica v Cíferi

Rekonštrukcia Mestskej knižnice Šaštín-Stráže

Obecná knižnica v Maduniciach

Vďačná pamiatka fraštickému richtárovi

Sereďská autorka románov pre ženy

Spisovateľské besedy

Noc literatúry 2013

Internetové deti

Máme opäť nového Kráľa čitateľov

Výsledky Dotačného systému MK SR na rok 2013

Ročník: 40

Číslo: 1

Trnava 2013

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2012

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v rámci svojej funkcie regionálnej knižnice s krajskou pôsobnosťou spracovala výsledky činnosti verejných knižníc TTSK za rok 2012. Prehľad výsledkov činnosti je spracovaný podľa Ročných výkazov o knižnici za rok 2012 KULT (MK SR) 10-01 a výročných správ regionálnych knižníc TTSK.

1. SIETĽ KNIŽNÍC

Počet verejných knižníc v TTSK sa v roku 2012 znížil z 241 na 222 (-19). Tento vysoký úbytok verejných knižníc je len formálny a spôsobený bol novou metodikou vykazovania stagnujúcich knižníc. Podľa pokynov ústrednej metodickej pre spracovanie štatistiky o knižniciach ORKS SNK sa do elektronickej databázy MK SR za r. 2012 neregistrovali knižnice stagnujúce dlhšie ako 5 rokov. V TTSK evidujeme 17 takýchto knižníc. Zrušené boli 2 obecné knižnice – v obci Pusté Sady (okres Galanta) a Ducové (okres Trnava). V Trnavskom kraji bolo zaregistrovaných 20 stagnujúcich verejných knižníc, ktoré vykazujú stagnáciu menej ako 5 rokov. Spolu s neregistrovanými knižnicami (17) celkový počet stagnujúcich knižníc v našom kraji predstavuje 37 verejných knižníc (+2). Počet mestských (12) a profesionalizovaných (25) knižníc zostal nezmenený.

2. KNIŽNIČNÝ FOND

Zmena metodiky vykazovania stagnujúcich knižníc, ktorá je spomenutá vyššie, zapríčinila skreslenie údajov pri porovnávaní roku 2012 s predchádzajúcimi rokmi. Z toho dôvodu sú údaje o knižničnom fonde (ďalej KF) verejných knižníc TTSK uvádzané len za **FUNGUJÚCE** verejné knižnice.

KF verejných knižníc TTSK tvorilo spolu 1.918.733 knižničných jednotiek (ďalej kn. j.), čo je o 22.706 kn. j. menej ako v r. 2011. Najvyšší pokles KF bol zaznamenaný v okresoch Dunajská Streda (-11.073) a Trnava (-9.452). Najvyšší nárast KF bol v okrese Senica (+3.236). Nárast fondu bol zaznamenaný ešte v okresoch Skalica (+1.778) a Piešťany (+956). V zmysle vyhlášky č. 421/2003 Z. z. o evidencii a revízii knižničných fondov bolo vyradených spolu 37.014 kn. j.

Z celkového počtu kn. j. tvorí 494.957 kn. j. odborná literatúra pre dospelých (25,80 %), čo je pokles o 14.531 kn. j. Krásna literatúra pre dospelých je zastúpená 853.945 kn. j. (44,51% z celkového počtu kn. j.), čo je o 7.174 kn. j. menej, odborná literatúra pre deti a mládež predstavuje 108.146 kn. j. (5,64 % z celkového počtu kn. j.), čo je o 2.277 kn. j. menej a krásna literatúra pre deti a mládež predstavuje 461.685 kn. j. (24,06 % z celkového počtu kn. j.), čo je o 8.032 kn. j. menej.

V r. 2012 získali verejné knižnice kúpou prírastok 19.504 kn. j. (+1.639 kn. j.). Prírastok získaný inou formou predstavoval 10.515 kn. j. Jedným zo zdrojov nákupu boli dotácie z Dotačného systému MK SR. Verejné knižnice TTSK získali v dotačnom systéme MK SR v roku 2012 spolu 56.040 € (+6.660 €) na nákup KF.

Podľa odporúčaní IFLA by mali knižnice ročne na 1 obyvateľa nakúpiť dokumenty

v hodnote 1,16 €. K 31. 12. 2012 mal Trnavský samosprávny kraj (podľa údajov Štatistického úradu SR) spolu 556.441 obyvateľov, podľa odporučení IFLA by mali verejné knižnice TTSK na nákup knižničného fondu vynaložiť sumu 645.472 €. V skutočnosti bolo na nákup vynaložených len 27,50 % (+3,94 % oproti r. 2011) z odporúčanej sumy, t. j. 177.493 €, čo je o 467.979 € menej, ako odporúča IFLA.

Na 1 obyvateľa TTSK boli v r. 2012 zakúpené nové knihy v hodnote 0,32 € (-0,84 € oproti odporúčaniam IFLA). Na 1 obyvateľa bolo zakúpených 0,035 kn. j. (+0,03 kn. j.). Smernica Medzinárodnej federácie knižničných asociácií IFLA/UNESCO pritom odporúča pre verejné knižnice nákup 0,2 - 0,25 kn. j. na 1 obyvateľa.

V roku 2012 zaznamenali nárast finančných prostriedkov vynaložených na nákup knižničného fondu všetky typy verejných knižníc TTSK. Najvyšší nárast zaznamenali regionálne knižnice (+ 10.156 €) a regionálna krajská knižnica (+ 9.309 €)

Celkový prírastok v roku 2012 (získaný kúpou, darmi, výmenou, povinným výtlakom) prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK, bol 0,054 kn. j. (+0,005).

3. VÝPOŽIČKY

V minulom roku bolo zrealizovaných spolu 1.701.766 výpožičiek (-75.369). **Priemerný počet výpožičiek na 1 obyvateľa TTSK bol 3,06 výpožičiek (-0,1), každý registrovaný používateľ zrealizoval priemerne 31 výpožičiek (-1,74).**

Mierny nárast výpožičiek bol zaznamenaný v knižniciach okresu Skalica (+4.339) a Trnava (+1.225). Najvýraznejší pokles bol v okrese Piešťany (-43.355) a v okrese Galanta (-24.024). Príčinou bolo zatvorenie knižníc na niekoľko mesiacov z dôvodu rekonštrukcie priestorov.

Podľa typu knižnice zaznamenala nárast výpožičiek len regionálna krajská knižnica, knižnice ostatných typov zaznamenali pokles, pričom najvýraznejší bol v sieti mestských knižníc. **Absenčné výpožičky** opätovne zaznamenali pokles (-85.626). Nárast bol vykázaný len v okrese Skalica (+3.827), najväčší pokles bol v okrese Piešťany (-46.190) a Galanta (-15.992). Nasleduje okres Hlohovec (-9.156), Dunajská Streda (-6.763), Senica (-6.649) a Trnava (-4.703). V počte **prezenčných výpožičiek** je výsledok pozitívnejší, prišlo k nárastu výpožičiek o 10.257, pokles zaznamenali len knižnice v okrese Galanta (-8.032). Najvyšší nárast zaznamenali verejné knižnice v okrese Dunajská Streda (+5.932) a Trnava (+5.928).

Tradične najväčší záujem bol o výpožičky krásnej literatúry pre dospelých 35,19 % (-1,29), výpožičky odbornej literatúry pre dospelých 23,07 % (-1,61), krásnej literatúry pre deti 17,93 % (+0,39) a odbornej literatúry pre deti 7,35 % (+1,13). Počet výpožičiek periodík z celkového počtu výpožičiek bol 16,47 %, (+1,39 %).

4. POUŽÍVATELIA

Verejné knižnice TTSK v roku 2012 zaregistrovali 54.895 používateľov, čo je 10,63 % (+0,99%) z celkového počtu obyvateľov TTSK.

Nárast bol zaznamenaný v 3 okresoch TTSK, najvyšší v okrese Skalica (+1.222), nasleduje okres Piešťany (+1.110) a okres Galanta (+463). V ostatných okresoch

bol zaznamenaný pokles, v okrese Hlohovec (-804), Dunajská Streda (-532), Trnava (-495) a Senica (-356).

Počet aktívnych používateľov do 15 rokov poklesol o 400, najvýraznejšie v okrese Hlohovec (-449), nasleduje okres Galanta (-267), Dunajská Streda (-198), Senica (-181) a Skalica (-86). Nárast vykázali v okrese Piešťany (+749) a Trnava (+32).

S cieľom využiť výpožičné a informačné služby navštívilo v roku 2012 verejnú knižnicu TTSK spolu 931.968 návštevníkov, čo je o 14.597 návštevníkov menej ako v roku 2011. Z tohto počtu bolo návštevníkov podujatí 150.787 (+40.269), návštevníci online služieb 221.245 (-40.259).

V roku 2012 každý obyvateľ Trnavského samosprávneho kraja navštívil verejnú knižnicu v priemere 1,67 krát (-0,01).

5. ĎALŠIE ČINNOSTI

5.1. Kultúrno-výchovná činnosť

Verejné knižnice TTSK zrealizovali v r. 2012 spolu 3.087 (+143) vzdelávacích a kultúrno-výchovných podujatí pre verejnosť, z toho bolo 723 hodín informačnej výchovy (-44) a 34 odborných kurzov a seminárov (-5).

Najviac podujatí bolo už tradične zorganizovaných vo verejných knižniciach okresu Trnava (887) a Dunajská Streda (529). V okrese Senica bolo zrealizovaných 453 podujatí, Piešťany 436, Galanta 404, Hlohovec 226 a Skalica 152 podujatí.

Zrealizovaných bolo 723 hodín informačnej výchovy (-44), z toho najvyšší počet zrealizovali verejné knižnice v okrese Trnava (204) a Galanta (153).

Podľa typu knižnice najviac podujatí pripravili mestské knižnice a krajská regionálna knižnica. Nárast v počte podujatí pre verejnosť zaznamenali regionálne (+135) a mestské (+96) knižnice. Medzi najčastejšie organizované podujatia vo verejných knižniciach Trnavského kraja patria besedy so spisovateľmi a tvorcami kníh, tvorivé dielne, rôzne literárne súťaže pre deti. Podujatia sú propagované v médiách, miestnych i celoslovenských periodikách. Podrobnejšie informácie o podujatiach sú uverejnené vo výročných správach regionálnych knižníc a mestských knižníc.

5.2 Metodická činnosť

V r. 2012 bolo zrealizovaných spolu 144 (+3) metodicko-inštruktážnych návštev (ďalej MIN) a poskytnutých 435 metodických konzultácií (-47). Najväčší pokles vykonaných MIN zaznamenali KJF v Trnave a Galantská knižnica v Galante (zhodne -22). Dôvodom boli personálne zmeny, miesto metodičky bolo v oboch prípadoch 3 mesiace neobsadené. V Žitnoostrovej knižnici v Dunajskej Strede bolo uskutočnených 85 MIN (+34) a v Záhorskej knižnici v Senici 33 MIN (+13). Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede vykonáva metodickú činnosť v 1 okrese pre 59 verejných knižníc, Galantská knižnica v 1 okrese pre 30 knižníc, Záhorská knižnica v Senici koordinuje činnosť 45 knižníc okresov Senica a Skalica, KJF v Trnave 86 verejných knižníc okresov Hlohovec, Piešťany, Trnava a v rámci krajskej funkcie aj činnosť 3 regionálnych knižníc TTSK.

5.3 Edičná činnosť

Edičná činnosť bola orientovaná na vydávanie regionálnych bibliografií, výberových bibliografických letákov, metodických materiálov a propagačných materiálov. KJF v Trnave vydáva pre verejné knižnice TTSK časopis *Knižničný spravodajca*, regionálne knižnice vydávajú pre obecné a mestské knižnice vo svojej metodickej pôsobnosti časopisy *Knihovnícky obzor* (Galantská knižnica) a *Metodické listy* (Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica). KJF v Trnave vydáva pre deti časopis *Čaruška*. TTSK v Trnave vydal *Kalendár výročí osobností trnavského regiónu 2012*, zostavovateľom je KJF v Trnave a na zbieraní podkladov sa veľkou mierou podieľali aj pracovníci regionálnych knižníc TTSK. Verejné knižnice TTSK vydali v r. 2012 spolu 65 (-9) titulov.

6. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Verejné knižnice TTSK mali v r. 2012 k dispozícii spolu 382 (-7) osobných počítačov, z ktorých je 203 (-7) s pripojením na internet pre verejnosť. Pri porovnaní podľa typu knižnice nárast v počte osobných PC zaznamenali v roku 2012 len regionálne knižnice (+11).

Počet vlastných www stránok knižníc klesol v r. 2012 o 5. Tento pokles spôsobila zmena metodiky vykazovania počtu www stránok. Niektoré knižnice využívajú na propagáciu knižnice stránku mesta alebo obce, tieto však už neboli zahrnuté do štatistiky. Vlastnú www stránku majú: KJF v Trnave, regionálne a mestské knižnice v sídle okresu (spolu 7). Počet knižníc s online katalógom vzrástol na 9 (+1). Od r. 2010 sa vo výkaze sleduje aj pripojenie wifi v priestoroch knižnice, túto službu poskytujú pre svojich používateľov v TTSK 17 knižníc (+4).

7. ZAMESTNANCI

V r. 2012 pracovalo v knižniciach TTSK v prepočítanom stave 144,56 pracovníkov (-10,26), z toho 106,99 sú pracovníci vykonávajúci knihovnícke činnosti (-11,82). V ročnom výkaze za rok 2012 sa po prvýkrát uvádza údaj o priemernom počte pracovníkov vykonávajúcich knihovnícke činnosti na dohodu. Ide najmä o pracovníkov menších obecných knižníc, ktorých v roku 2012 pracovalo vo verejných knižniciach TTSK 39,95. Počet pracovníkov s VŠ bol 21,89, z toho s VŠ knihovníckym vzdelaním 3 pracovníci.

8. HOSPODÁRENIE

V r. 2012 bola na činnosť verejných knižníc v TTSK vynaložená celková suma 2.224.784 € (-119.156 €). Z celkových výdavkov na hlavnú činnosť tvorili mzdové náklady 1.153.441 € (-57.888 €). Priemerná mzda pracovníkov verejných knižníc TTSK bola 664,92 € (+12,91 €). Na nákup fondu bolo vynaložených 177.493,30 € (+ 23.640,39 €). **Na 1 obyvateľa TTSK boli v roku 2012 zakúpené nové knihy v hodnote 0,32 € (+0,05 €). Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2012 zakúpených 0,035 knižničných jednotiek (+0,003).**

Podľa Ročných výkazov o knižnici KULT (MK SR) 10-01 za rok 2012 spracovala Ivana Gálusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV

VÝZNAM INTERNETU A SOCIÁLNYCH SIETÍ A RIZIKÁ PRI ICH VYUŽÍVANÍ

29. mája 2013 sa v aule Trnavskej univerzity uskutočnilo odborné podujatie „**Význam internetu a sociálnych sietí a riziká pri ich využívaní**“, ktoré bolo zamerané na zvyšovanie odbornej úrovne pracovníkov knižníc v oblasti prevencie vzniku patologických javov pri sprístupňovaní verejného internetu. Podujatie zorganizovala Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v spolupráci s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov, Slovenskou asociáciou knižníc a Trnavskou univerzitou. Seminár finančne podporili Ministerstvo kultúry SR v rámci Dotačného systému na podporu projektov v roku 2013 a Slovenská asociácia knižníc v rámci grantového programu Partnerstvo.

Účastníkov privítala PhDr. Zuzana Martinkovičová

Odborný seminár bol určený pre pracovníkov KJF v Trnave, pracovníkov verejných knižníc a členov Spolku slovenských knihovníkov. Úvodné slovo patrilo PhDr. Zuzane Martinkovičovej, riaditeľke Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity, ktorá privítala účastníkov seminára a popriala im príjemnú pracovnú a tvorivú atmosféru. Podujatie moderovala Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka KJF v Trnave a súčasne aj predsedníčka Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov v Trnave.

S úvodným príspevkom **Internet vo verejných knižniciach TTSK** vystúpila Mgr. Emília Dolníková. V rámci tohto príspevku odznela informácia o sprístupňovaní verejného internetu vo verejných knižniciach TTSK, stav vybavenia verejných knižníc počítačmi a pripojenia na internet, ako aj skúsenosti pracovníkov knižníc s poskytovaním tejto služby. Autorkami príspevku boli Mgr. Ivana Gálusová, ktorá spracovávala informácie o stave poskytovania služby v knižniciach TTSK, a Mgr. Emília Dolníková, ktorá vypracovala informáciu o sprístupňovaní internetu v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave.

Mgr. Zuzana Hamadová vystúpila s prezentáciou **Internet ako zdroj informácií, kontaktov a rizík v dnešnej spoločnosti u mladých ľudí**, ktorého spoluautorkou je aj PhDr. Iveta Malá. Obe autorky pracujú ako poradenské psychologičky v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Šali. Cieľom prezentácie bolo podať pohľad na využívanie internetu mladými ľuďmi, ktoré je na jednej strane už nevyhnutnosťou, na strane druhej však prináša isté riziká. Prezentácia bola rozdelená do troch častí. V prvej časti boli zhrnuté výsledky výskumov z tejto oblasti z rokov 2007, 2010 a 2012, v druhej časti bola prezentovaná analýza motivácie mladých ľudí k využívaniu internetu. Tretia, posledná časť prezentácie, bola venovaná rizikám a ohrozeniam, ktoré vyplývajú z využívania internetu.

Doobedňajší program ukončila PhDr. Alena Oravcová prednáškou **Riziká internetu**

z pohľadu poradenskej psychologičky. Účastníci seminára si mali možnosť vypočuť tri životné príbehy ľudí, ktorých užívanie internetu vystavilo životnej kríze. Kyberšikanu demonštrovala prednášateľka príbehom 12-ročnej školáčky, závislosť od internetu, ktorá mala za následok narušenie komunikácie a sociálnych vzťahov, v príbehu 17-ročného mladého človeka a nakoniec príbeh narušenia partnerských vzťahov a nevery v príbehu dospelých ľudí.

Po krátkej obedňajšej prestávke nasledovala prezentácia **Bezpečný internet a riziká spojené s novými technológiami.** Ing. Miroslav Drobný a Zdenko Slavík predstavili projekt „OVCE.sk“, ktorý vznikol z iniciatívy eSlovensko o. z., ako súčasť projektov Zodpovedne.sk, Pomoc.sk a Stopline.sk. Projekt je zameraný na bezpečnosť detí a mládeže, najmä na riziká internetu, mobilov a nových technológií. Video-projekcia sa zaoberala témami šírenia nevhodného obsahu, závislosti, zneužitia osobných údajov a fotografií, nadväzovanie vzťahov s neznámymi ľuďmi, anorexie a kyberšikanovanie.

Ing. M. Drobný svojou prezentáciou skutočne zaujal

Bohatý celodenný program ukončila PhDr. Alena Oravcová workshopom na tému **Knihovník a jeho priestor pri prevencii rizik užívania internetu.** Ako jedna z foriem práce bola využitá zážitková metóda, pomocou ktorej vytvorili účastníci seminára spoločne s lektorkou profil osobnosti knihovníka, schopného nielen organizovať kontakt s verejnosťou, ale zároveň vytvárať priestor pre prevenciu. Ak chce knihovník pôsobiť aj v preventívnej oblasti, musí disponovať určitými informáciami a znalosťami, ktoré však sami o sebe nestačia. Prevencia môže byť účinná len vtedy, ak samotná informácia je vhodným spôsobom prepojená s určitým zážitkom, resp. emocionálnym prežívaním tohto zážitku. Knihovník, ktorý chce aktívne ovplyvniť postoj dieťaťa alebo mladého človeka, musí disponovať takými schopnosťami ako je empatia, predvídavosť a tvorivosť. Zároveň musí ovládať rôzne techniky, aby dokázal návštevníka internetu zaujať, čo si vyžaduje vysokú mieru emočnej inteligencie. Okrem pozornosti, všímavosti a určitej miery zodpovednosti musí byť ochotný „otvoriť sa“ a poskytnúť okrem informácie aj svoju osobnú skúsenosť.

Využívanie internetu v knižniciach prináša pre používateľov ale aj pre samotných pracovníkov knižníc nesporné výhody, umožňuje prístup k obrovskému množstvu informácií a informačných zdrojov, ktoré knižnice nemôžu do svojich fondov zabezpečiť, či už z finančných alebo priestorových dôvodov. Poskytovanie prístupu na internet má však aj svoje riziká. Vytvára sa priestor pre vznik a rozvoj nežiaducich javov, ktoré pracovník knižnice musí poznať, aby ich dokázal nielen identifikovať, ale aj vytvárať účinné preventívne opatrenia, ktoré budú výskyt týchto javov eliminovať. O tom, že téma seminára bola zaujímavá a podnetná, svedčí aj skutočnosť, že na seminári sa stretlo 60 pracovníkov knižníc nielen z Trnavského kraja, ktorí na jednotlivé témy živo diskutovali.

Text: Ivana Gálusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

BIBLIOGRAFKY KNIŽNÍC TRNAVSKÉHO A BRATISLAVSKÉHO KRAJA SA ZIŠLI V GALANTE

Pracovné stretnutia bibliografov TTSK a BSK sa uskutočňujú každoročne v jarnom období, vždy v inej regionálnej knižnici. Minulý rok sme sa stretli v Žitnoostrovej knižnici v Dunajskej Strede, teraz bola 5. marca 2013 na rade ako hosťiteľská organizácia Galantská knižnica. Okrem nás, bibliografiek z knižníc v Dunajskej Strede, Galante, Senici, Trnave a Pezinku, sa porady zúčastnili aj pracovníčky Slovenskej národnej knižnice v Martine PhDr. Anna Kucianová a Mgr. Ľudmila Rohoňová. V úvod-

Účastníci bibliografickej porady

nom vstupe riaditeľ Galantskej knižnice, Mgr. Štefan Polák, oboznámil zúčastnených s činnosťou a výsledkami knižnice za rok 2012, načrtnol pracovné plány na ďalšie obdobie a neobišiel ani všeobecné problémy týkajúce sa knihovníctva. Nasledovalo vyhodnotenie činnosti jednotlivých bibliografických pracovísk regionálnych knižníc za minulý rok a oboznámenie sa s plánovanými úlohami na rok 2013. O organizačných zmenách, vzniknutých nových oddeleniach a aktivitách Slovenskej národnej knižnice nás informovali Mgr. Ľudmila Rohoňová a PhDr. Anna

Kucianová. Prebrali sa problémy a stav bibliografickej databázy KIS3G, plánovaná celoslovenská porada bibliografov, na ktorej sa zhodnotí doterajšia kooperácia a metodická úroveň spolupráce knižníc SR so SNK. Informovali nás o pripravovaných podujatiach ako Dni regionálnej bibliografie v Martine a v Bratislave, Kolokvium slovenských, českých a moravských bibliografov v Zlíne. Dohodli sme si aj pracovné stretnutie – Workshop v Trnave, kde budú prerokované konkrétne otázky týkajúce sa článkovej bibliografie v databáze VIRTUA. Čas rýchlo plynul a ani sme sa nenazdali a už bolo popoludnie. Nasledoval posledný bod programu, návšteva kultúrnej inštitúcie (ktorá sa stala veľmi milým i prospešným zvykom) v mieste konania porady. Tentoraz sme navštívili Vlastivedné múzeum v Galante, kde nás privítala zástupkyňa riaditeľa Mgr. Eva Boťanská, ktorá nás sprevádzala i výstavou o živote svetoznámeho maďarského hudobného skladateľa Zoltána Kodálya (1882-1967), ktorý detské roky svojho života prežil v Galante. Návštevu expozícií múzea sme získali ďalšie cenné informácie o regionálnom kultúrnom živote v našom kraji.

Po prehliadke múzea a výstavy nastal čas rozlúčiť sa s kolegyňami s prísľubom, že sa o rok znovu stretneme v ďalšej knižnici. No žiaľ, akosi sme sa pozabudli dohodnúť, že v ktorej. Tak to teda necháme na rozhodnutie krajskej knižnice – Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave. Dovidenia o rok!

Text: Mgr. Judita Kontárová, Galantská knižnica

Foto: Archív Galantskej knižnice

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC V KNIŽNICIACH TTSK (18.—23. MARCA 2013)

Týždeň slovenských knižníc, ktorý každoročne vyhlasujú Slovenská asociácia knižníc a Spolok slovenských knihovníkov, vytvára pre knižnice vynikajúcu príležitosť pre svoje zviditeľnenie a prezentovanie svojej činnosti medzi širokou verejnosťou, presne v duchu tradičného hesla tohto celoslovenského podujatia: „Knižnice pre všetkých“. Na toto už tradičné podujatie sa knižnice svedomito pripravujú, o čom svedčí aj množstvo a rozmanitosť pripravovaných aktivít, ktoré si zaslužia aspoň krátke pripomenutie.

Slávnostné otvorenie 14. ročníka sa tradične uskutočnilo v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave za účasti odbornej knihovníckej obce a novinárov. V rámci TTSK sa do podujatia zapojilo 35 knižníc, ktoré návštevníkom ponúkli množstvo rozmanitých podujatí. Spolu sa uskutočnilo 274 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 10.418 návštevníkov. Medzi najčastejšie organizované podujatia patrili hodiny informačnej prípravy (76 HIP), na ktorých sa zúčastnilo 1.567 detí, 74 exkurzií s 1.602 účastníkmi, 57 besied s 2.046 účastníkmi. Knižnice nainštalovali 24 výstav. Medzi ďalšie podujatia patrili obľúbené dopoludnia/popoludnia v knižnici, tvorivé dielne, zábavné rozprávania, súťaže a pod., ktorých bolo zrealizovaných spolu 80 a zúčastnilo sa na nich 2.141 návštevníkov. 6 knižníc umožnilo svojim čitateľom v rámci TSK bezplatný zápis (zapísaných bolo spolu 683 čitateľov), 15 knižníc umožnilo čitateľom vrátenie kníh po uplynutí výpožičnej doby s odpustením sankčných poplatkov.

KNIŽNICA JURAJA FÁNDLYHO V TRNAVE: Program TSK bol bohatý, každý čitateľ či návštevník si mohol vybrať. V tomto týždni sa stretlo v knižnici veľa významných hostí. Najväčším hosťom bol Michael Dowling, riaditeľ medzinárodných vzťahov Americkej asociácie knižníc. Boli sme poctení, že spolu s Ing. Silviou Stasselovou sa na svojom turné po slovenských knižniciach zastavili aj v našej knižnici. KJF v Trnave pripravila 34 podujatí pre deti, mládež i dospelých: exkurzie, besedy, prezentácie, hodiny informačnej prípravy, hodiny literárnej a hudobnej výchovy. Dospelí mali možnosť stretnúť sa s Petrom Holkom, Tomášom Janovicom, Ladislavom Szalayom, Danielom Hevierom, Erikom Ondrejčíkom a Pavlom Dvořákom. Deti besedovali so spisovateľkami Svetlanou Majchrákovou, Oľgou Kohútikovou, Danicou Pauličkovou a filatelistom Jánom Mičkom. Počet účastníkov dosiahol 992. TSK bol príležitosťou i pre čitateľov, ktorí nevrátili požičané knihy v stanovenom čase. 307 čitateľov vrátilo 921 kníh, pričom im boli odpustené sankčné poplatky.

Mgr. Lívia Koleková privítala vzácných hostí Ing. Silviu Stasselovú a Michaela Dowlinga

Text a foto: Benjamína Jakubáčová, KJF v Trnave

Do podujatia sa zapojili aj verejné knižnice v metodickej pôsobnosti KJF v Trnave. Ide o mestské knižnice v Hlohovci, Leopoldove a v Piešťanoch, obecné knižnice v Zelenči, Zvončine, Dolných Zeleniciach, Maduniciach, Jaslovských Bohuniciach, Križovanoch nad Dudváhom, Voderadoch, Trebatiaciach a Bašovciach.

ŽITNOOSTROVNÁ KNIŽNICA V DUNAJSKEJ STREDE: Knížnica pripravila spolu 26 podujatí, z ktorých väčšina bola venovaná deťom a mládeži. Počet účastníkov na podujatiach bol 817. Uskutočnilo sa 10 besied a stretnutí so spisovateľmi, na ktorých sa zúčastnilo spolu 248 návštevníkov. Do knihnice zavítali M. Šurinová, D. Dragulová-Faktorová, M. Vajkai. V spolupráci so školami sa uskutočnili 2 hodiny informačnej prípravy, medzi obľúbené aktivity patria aj rozprávkové popoludnia, 2 kvízy a vyhodnotenie súťaže. 167 čitateľov využilo možnosť vrátiť vypožičané knihy, pri ktorých bola prekročená výpožičná lehota, bez sankčných poplatkov. Inštalované boli 4 výstavy – výstava najčítanejších kníh, výstava z diel súťaže o najkrajšiu poštovú známku s motívom sv. Cyrila a Metoda, výstava ručných prác a výstava nových kníh z Nadácie Máraiho. Spomedzi verejných knižníc v okrese Dunajská Streda sa do podujatia zapojili mestské knižnice v Šamoríne a Veľkom Mederi.

Text: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

GALANŤSKÁ KNIŽNICA V GALANTE: Galantská knižnica počas TSK uskutočnila besedu s regionálnou spisovateľkou Ruženou Scherhauserovou, hlasné čítanie z diela Pavla Dobšinského spojené s besedou a vedomostnú súťaž Poznáš svoju knižnicu? Pre študentov Strednej odbornej školy obchodu a služieb vykonala informačnú prípravu spojenú s interaktívnou prednáškou Ako sa vieš orientovať v online katalógu?, ktorá bola určená pre maturitné ročníky, resp. pre študentov pokračujúcich v štúdiu na vysokej škole. Tvorivé dielne sa niesli v duchu sviatkov Veľkej noci. Každý deň boli uskutočnené exkurzie pre základné školy. Do podujatia sa zapojili mestské knižnice v Seredi a v Sládkovičove a obecné knižnice Pata, Veľké Úľany, Horné Saliby, Trstice a Kráľov Brod.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica

ZÁHORSKÁ KNIŽNICA V SENICI: 14. ročník TSK sa tematicky dotýkal výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na územie dnešného Slovenska. Počas tohto týždňa bola

Deti v Záhorskej knižnici v Senici

v Záhorskej knižnici prvý raz s úspechom zavedená amnestia pre zábudlivých čitateľov - odpustenie sankčných poplatkov. Stretnutie s historikom a spisovateľom Pavlom Dvořákom umožnilo zúčastneným vďaka jeho pútavému odbornému výkladu náhľad na **historické súvislosti okolo misie byzantských bratov Cyrila a Metoda na našom území. Pavel „Hirax“ Baričák** sprostredkoval svoje cestopisné zážitky z Ekvádoru študentom prostredníctvom prezentácie svojich fotografií. Deťom sme sprostredkovali stretnutie s históriou na podujatí **Chráňme si tradície nášho národa**, v rámci ktorého knihovníčky detského oddelenia hravou formou, pomocou kvízov,

tvorivých dielní či prezentácie výstavy publikácií s tematikou sv. Cyrila a Metoda deťom pripomenuli a ozrejmili 1150. výročie príchodu našich vierozvestov. Tradíciu v Záhorskej knižnici má i recitačná súťaž pre deti predškolského veku **Mám básničku na jazyčku**. Druhá časť detských podujatí TSK 2013 bola zameraná na exkurzie a inštruktívnu výchovu pre našich najmladších čitateľov. Na zábavno-vzdelávacom podujatí **Knihapriateľ človeka** sa zúčastnili deti zo základných škôl v Senici. Do podujatia sa zapojili mestské knižnice v Skalici, Holíči a Gbeloch, obecné knižnice Brodské, Borský Mikuláš, Radošovce, Kúty a Moravský sv. Ján.

Text: Mgr. Júlia Kubiková, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Mgr. Milan Soukup

PRÍCHOD SV. CYRILA A METODA NA VEĽKÚ MORAVU STRETNUTIE S PAVLOM DVOŘÁKOM

5. júla 2013 spoločne oslávim 1150. výročie príchodu vierozvestov sv. Cyrila a Metoda na naše územie. Obrovský význam ich diela a odkazu pre dejiny, kultúru a literatúru nášho štátu je nespochybniteľný. Stalo sa základným pilierom slovanského a teda aj slovenského písomníctva a súčasťou našej historickej pamäte.

K tomuto významnému výročiu pripravili knižnice stretnutia s historikom, spisovateľom a publicistom Pavlom Dvořákom. Návštevníci privítali naozaj vzácného hosťa - držiteľa významných ocenení, z ktorých treba spomenúť najmä Pribinov kríž II. triedy, ktorý mu udelil prezident Slovenskej republiky v roku 2007. Je držiteľom prestížnej ceny UNESCO za najkrajšiu knihu roka 2001 *Kronika anonymného notára kráľa Bela*. Pre jeho tvorbu je charakteristické, že zložitú a dávno zabudnutú sféru najstarších dejín našej krajiny vie podať ľahko a pre čitateľov a poslucháčov príťažlivo. A potvrdil to aj ako rozprávač naživo. Po svojom živom rozprávaní ochotne odpovedal aj na otázky z publika. Účastníci besied potvrdili, že Slováci majú svoju históriu, že sa veľa v oblasti bádania zlepšilo a ľudia sa zaujímajú o svoju minulosť.

Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

Podujatie sa konalo 20. marca 2013 v rámci Týždňa slovenských knižníc a pri príležitosti 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda. Podujatie uviedla Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka knižnice. Predstavila prednášajúceho hosťa, pripomenula jeho bohatú knižnú produkciu, jeho zanievanie pre objavovanie dejín Slovanov a Slovákov, vyzdvihla jeho ocenenia, ktoré za svoju prácu získal. Prednáška bola určená širokej verejnosti, historik, spisovateľ, publicista a vydavateľ Pavel Dvořák živo rozprával takmer hodinu na túto tému. Potom ochotne odpovedal aj na otázky publika. Návštevníci podujatia mali záujem aj o kúpu jeho kníh, CD a DVD.

Text: Benjamína Jakubáčová, Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave

Galantská knížnica

Milovníci najstarších období dejín Slovenska si „prišli na svoje“ dňa 18.4.2013, keď mali možnosť stráviť príjemné chvíle so známym historikom Pavlom Dvořákom. Prednášku o vierozvestoch sv. Konštantínovi a Metodovi, ktorí pôsobili aj na území Veľkej Moravy, zorganizovala Galantská knížnica v rámci svojich kultúrno-výchovných aktivít. Spisovateľ, historik, publicista a scenárista Pavel Dvořák sa narodil v roku 1939 v Prahe, ale od svojich dvoch rokov žije na Slovensku. Po štúdiu histórie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave pôsobil ako redaktor rôznych časopisov.

Napísal aj krásnu a detskú literatúru, najviac ho však poznáme ako autora literatúry faktu: Odkryté dejiny, Stopy dávnej minulosti, jeho knihy o Bratislave a mnoho iných. Napísal vyše 20 kníh a cez tritisíc článkov. Je tvorcom aj literárnych predlôh k televíznym a rozhlasovým umelecko-náučným reláciám z najstarších období histórie nášho územia a mnohých publicistických seriálov z dejín Slovenska ako niekoľkodielne televízne cykly Múzeum života, Stopy dávnej minulosti, Putovanie stáročiami, Hľadanie stratených svetov.

Vo svojej prednáške sa Pavel Dvořák venoval nielen osobnostiam sv. Konštantína a Metoda, ale i dejinám Veľkej Moravy, vzniku a vývoju raného kresťanstva na jej území. O tom, že vie podať históriu pre poslucháčov veľmi zreteľne a príťažlivo (a zamatovým hlasom, ako povedala moja kolegyňa), svedčí aj nekonečný sled otázok a rozprúdenie debaty po odznení prednášky. Súčasťou podujatia bol aj predaj kníh a autogramiáda.

Pre nás, pracovníkov knižníc, bolo potešením už po tretíkrát privítať (2007,2009) v Galantskej knižnici človeka, ktorý sa významnou mierou zaslúžil o popularizáciu slovenských dejín a teší sa tak veľkému čitateľskému záujmu.

Text: Mgr. Judita Kontárová, Galantská knižnica (skrátené)

Foto: Archív Galantskej knižnice

Záhorská knižnica v Senici

Katarína Soukupová a Pavel Dvořák

Tohtoročný 14. ročník Týždňa slovenských knižníc sa aj v Záhorskej knižnici v Senici tematicky dotýkal výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie dnešného Slovenska. Stretnutie s historikom a spisovateľom Pavlom Dvořákom umožnilo zúčastneným vďaka jeho pútavému odbornému výkladu získať náhľad na historické súvislosti okolo misie byzantských bratov Cyrila a Metoda na našom území. Návštevníci podujatia sa dozvedeli mnoho zaujímavostí i z lokálnej histórie, z oblasti archeológie či o najstarších architektonických pamiatkach na Záhori.

Text: Mgr. Júlia Kubiková, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Mgr. Milan Soukup

NOC S ANDERSENOU V NAŠICH KNIŽNICIACH

Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

V tomto roku sa naša knižnica zapojila do medzinárodného projektu na podporu čítania po 12. krát. Prečítajte si krátke reportáže z jednotlivých spacích miest.

Oddelenie pre deti - hlavná budova Knižnice JF v Trnave, Rázusova 1

Účastníci Noci s Andersenom v hlavnej budove KJF. v Trnave

Noc s Andersenom skvelá bola, ráči sa nám zvolat' Olá, olá! Počet detí sa každoročne zvyšuje, nocovačka v knižnici super je! Oddýchli si otcovia i mamy, my v knižnici neboli sme samy. Spisovateľky sme milé privítali, čítali sme spolu a recitovali. Kráľovské korenky sme vyrobili, na princov a princezné sa deti premenili. Princprás - super divadielko zahrali nám deti, správa o ich talente do sveta letí. Túto správu napísali, tí čo tu dnes nocovali....55 detí vo veku 6 - 15 rokov a 5 knihovníčok

Tety Benka, Nelka, Helka, Terezka a Veronika, Knižnica JF v Trnave

Pobočka Tulipán, ZŠ, ul. M. Gorkého: Zažili sme veľa zábavy, najmä pri voľnej

Účastníci Noci s Andersenom v pobočke Tulipán

dramatizácii známych rozprávok, do ktorých zakomponovali deti svoju fantáziu. Mali sme besedu s pani spisovateľkou Evou Majchrákovou. Zážitkom bola spoločná večera v zborovni, polnočné strašenie, torta s ohňostrojom (tú nám upiekla mamička jednej Andersenovníčky), polnočná strašiškola, hľadanie pokladu a v neposlednom rade aj natáčanie Mestskej televízie Trnava. Všetko sme prežili v zdraví, čo myslíte? Tešíme sa na Noc s Andersenom 2014. 51 detí, 12 pedagógov, školník, 1 knihovníčka

Text: Lubica Slobodníková, Knižnica JF Trnava

Pobočka Vodáreň, ZŠ Atómová ul. 1: Začali sme veselo s knihou od S. Majchrákovvej - Vodník Člupko. Potom sme si urobili vodnícky karneval a vyhlásili 3 najkrajšie mas-

Účastníci Noci s Andersenom v pobočke Vodáreň

ky. Navštívila nás spisovateľka S. Majchráková, ktorej sme venovali na pamiatku krásny ručne robený darček. Po diskotéke sme si vyrobili veselé zvieratká z ponožiek a nasledovalo hľadanie sladkého pokladu. Sladkú odmenu si deti spravodlivo rozdelili. Unavení, zmorení ale šťastní sme zaľhli do spacákov a započúvali sa do strašidelných príbehov na dobrú noc. Lenže spánok akosi neprichádzal :) Na túto noc budeme všetci dlho spomínať. 28 detí, dve učiteľky, 1 knihovníčka.

Text: Lucia Karabová, Knižnica JF v Trnave

Foto: Archív Knižnice JF v Trnave

Galantská knižnica

Dňa 5. apríla 2013 sa v Galantskej knižnici uskutočnila tradičná Noc s Andersenom. Do tohto medzinárodného podujatia, ktoré je zamerané na podporu detského čítania, sa naša knižnica zapojila 9-krát. Podujatie sa začalo divadelným

predstavením súboru Materinky. Priebeh divadelnej hry ovplyvňovali aj deti, ktoré sa počas predstavenia aktívne zapájali svojimi predstavami, ktorými posúvali dej rozprávkovej hry tým smerom, ktorý sa páčil deťom. Vystúpenie sa ukončilo spoločným tancom detí s účinkujúcimi hercami. Potom sa deti presunuli do knižnice. Program pokračoval prednáškou Život lukostrelca. Deti si vypočuli, ako žili ľudia v pradávnych dobách, ako lovili a vyrábali veci

pre svoje denné potreby. Následne si sami mohli s prednášajúcim vyrobiť vlastné totémy. Po malom občerstvení program pokračoval spoločným hlasným čítaním z knižného daru vydavateľstva Slovart Komisár Mrodge. Detektívny príbeh zaujal hlavne chlapcov, ktorí napínavo čakali ďalší vývoj príbehu. Záver pekného dňa ukončila diskotéka, na ktorej sa všetci poriadne vyšantili.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica

Foto: Archív Galantskej knižnice

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

V tomto roku usporiadala Žitnoostrovská knižnica už po 10-krát interaktívne podujatie pre deti pod názvom Noc s Andersenom. Popri rozprávkach, dramatizácii rozprávok a rôznych hrách sa odhodlala knižnica nastoliť aj vážnejšiu tému: prednášku a besedu

o rizikách internetu. Cieľom tejto „odbočky“ bolo upozorniť deti na ohrozenia číhajúce na ne cez obrazovku i nebezpečenstvá zdravotného charakteru. K tejto časti podujatia sme pozvali psychologičku Diagnostického centra z Bratislavy, Mgr. Vieru Gálovú. Porozprávala deťom svoje skúsenosti, s ktorými sa stretáva vo svojej práci. Snažila sa vytvoriť priateľskú atmosféru a povzbudiť

deti, aby sa vyjadrili k problému a porozprávali i svoje skúsenosti. Deti si mohli pozrieť aj kreslené rozprávky na danú tému. Nakoniec im pani psychologička porozdávala malý letáčik s dobrými radami, ako sa chrániť voči nebezpečenstvám i radami pre rodičov, kedy a ako vyhľadať pomoc pri podozrení na kyberšikanu alebo iné neduhy modernej technológie.

Text: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Foto: Archív Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede

Obecná knižnica v Abraháme

5. apríla 2013 strávili noc v Obcej knižnici v Abraháme i deti, ktoré navštevujú Obecnú knižnicu v Hoste. Bolo to prvýkrát, čo sme urobili toto rozhodnutie, pretože školopovinné deti z Hoste navštevujú ZŠ v Abraháme. Deti sa stretli v knižnici o 19,00 hod. Pobyt sa skončil 6. apríla 2013 o 9,00 hod. Počas pobytu si deti ľubovoľne vybrali tému na čítanie, ktorú potom verejne prezentovali ostatným prítomným. Stretnutie spríjemnili V. Nemcová a J. Lukačovič, ktorí veľmi spontánne predvedli svoje recitátorské schopnosti. Podujatia sa zúčastnilo 42 detí, z ktorých 28 v knižnici i prenocovalo. Za úspešný priebeh podujatia ďakujeme vedeniu školy, za ústretovosť obidvom starostom obcí, knihovníčke z Obcej knižnice v Hoste p. Alene Benkovskej, rodine Kollárovej za ukážku výcviku psov a všetkým mamám za pripravené občerstvenie.

Text: Ludmila Horváthová, Obecná knižnica v Abraháme

Obecná knižnica v Brestovanoch

Noc s Andersenom sa uskutočnila v našej knižnici už po druhýkrát. Záujem bol veľký, vzhľadom na obmedzené priestory sa zúčastnilo 22 detí vo veku od 5 - 12 rokov. Detičky boli nedečaké, čakal ich zaujímavý program. Po úvodnom zoznamovaní pokračoval večer rôznymi hrami, tvorivými dielňami, čítaním rozprávky H. CH. Andersena Čajník, privítali sme hosťa, ktorý nám porozprával o svojom povolání. Všetci sme sa najviac tešili na nočné hľadanie pokladov podľa indícií, nechýbala ani polnočná návšteva H. Ch. Andersena. Akciu sme ukončili hrami a spievaním piesní asi o druhej hodine nadržanom po úplnom vyčerpaní. Ráno o pol ôsmej sme sa všetci zobúdali so spomienkami na krásny večer.

Text: Tatiana Malatinská, Obecná knižnica Brestovany

Foto: Archív Obcej knižnice v Brestovanoch

Obecná knižnica v Horných Salibách

Noc s Andersenom sme podobne ako aj v predchádzajúce roky pripravili dvakrát. Raz pre štvrtákov ZŠ I. Széchenyioho s VJM a druhý raz pre štvrtákov ZŠ slovenskej v Horných Salibách. Deti spali v knižnici na žinkách, ktoré sme priviezli z telocvične. Čítali sme rozprávky, vyplňovali sme testy, kreslili, skladali sme puzzle, zahráli sme si rozprávku poskladanú z ďalších 3 rozprávok. Starší žiaci – gymnazisti – zahráli divadelné predstavenie - rozprávku o Snehulienke. Deti sme zapojili do rozprávky tak, že si zahráli 7 trpaslíkov. V noci sme v dedine hľadali poklad – mali nájsť škatuľky, v ktorých boli ukryté hádanky. Vylúštenie hádanky ich vždy viedlo na ďalšie miesto, kde bola skrytá ďalšia škatuľka, až kým nenašli skutočný poklad – čokoládové zlaté dukáty. Tieto dukáty im boli ráno rozdané spolu s inými darčekom. Trošku to bolo náročné nocovať 2-krát za sebou mimo svojho domova, ale stálo to za to, deti mali obrovskú radosť. Výstavku fotografií z NsA, jednotlivé súťaž a tabuľky umiestnení si deti môžu pozrieť vo výklade knižnice.

Text: Priska Véglová, Obecná knižnica v Horných Salibách

PRESEDA TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA OCENIL PRACOVNÍKOV KULTÚRY

Ocenené knihovničky: zľava Drahoslava Mrázková, Stanislava Indrichovičová, Darina Filípková, Ľubica Slobodníková

Stalo sa už tradíciou, že každoročne pri príležitosti Dňa múzeí predseda Trnavského samosprávneho kraja oceňuje pracovníkov kultúry. V tomto roku sa slávnostné udeľovanie ocenení uskutočnilo 16. mája 2013 v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave. 17 umelcov a kultúrnych pracovníkov si z rúk predsedu TTSK Tibora Mikuša a podpredsedov Józsefa Kvardu a Zdenka Čambala prevzalo Pamätnú madailu predsedu TTSK. Medzi ocenenými boli aj naše milé kolegyně Drahoslava Mrázková, Stanislava Indrichovičová, Ľubica Slobodníková a Darina Filípková.

Pani **Drahoslava Mrázková**, ktorá je absolventkou Strednej knihovnickej školy v Bratislave, pracuje vo verejnom knihovníctve viac ako 38 rokov. Desať rokov pracovala v Okresnej knižnici Senica ako odborná knihovnička oddelenia náučnej literatúry, v roku 1986 sa stala knihovničkou vo Verejnej knižnici Sobotište.

Svoju prácu vykonáva na profesionálnej úrovni, jej ľudský prístup oceňujú najmä pravidelní čitatelia knižnice. Knižnica pod vedením pani Mrázkovej plní i funkciu komunitného centra, v jej priestoroch sa stretávajú rôzne záujmové krúžky a združenia v obci. Aktívne sa podieľa na príprave obecných, či regionálnych osláv. V uplynulom roku sa zaslúžila o vydanie publikácie Vladimíra Jamárika Sobotište, hlavne zozbieraním zaujímavých historických reálií a fotografií, čím obohatila dokumentačnú a výpovednú hodnotu publikácie. Pani Mrázková súčasne spravuje a vykonáva lektorskú činnosť v Družstevnom múzeu Samuela Jurkoviča. Je aktívnou členkou Kultúrnej komisie Obecného úradu v Sobotišti, organizuje kultúrno-spoločenské aktivity v obci, je výkonnou redaktorkou Obecného spravodaja. Viac ako 20 rokov píše Obecnú kroniku. V roku 2013 sa dožíva významného životného jubilea. Ocenenie získala za zásluhy v oblasti knihovnickej a bibliografickej práce, za prínos v oblasti kultúry a pri príležitosti životného jubilea.

Text Mgr. Kataríny Soukupovej upravila Mgr. Júlia Kubíková

Pani **Stanislava Indrichovičová** pracuje v Obecnjej knižnici v Trstíne ako neprofesionálna knihovníčka. Udelenie vyznamenania bolo navrhnuté za jej dlhoročnú obetavú prácu v Obecnjej knižnici v Trstíne a pri príležitosti významného životného jubilea, ktoré oslávi v tomto roku. Aj napriek tomu, že je už dlhšie v dôchodku, svoju prácu knihovníčky vykonáva svedomito a obetavo. Svojím prístupom k práci a k požiadavkám používateľov vytvorila z knižnice významné kultúrne centrum obce. V Obecnjej knižnici v Trstíne pracuje od roku 1972. Dobré výsledky dosahuje najmä vďaka dôslednej práci s čitateľom a propagáciou knižnice v obci. Starostlivo vyberá a nakupuje vhodnú literatúru, v ktorej vždy zohľadňuje požiadavky čitateľov. Zodpovedne spracováva štatistiky a dbá o dodržiavanie knižničných noriem. K čitateľom má vrelý vzťah, snaží sa hlavne o udržanie detských čitateľov. Aktívne spolupracuje s miestnou materskou a základnou školou, pre žiakov pripravuje hodiny informačnej prípravy. S rovnakou ochotou a samozrejmou sa venuje aj starším čitateľom. Ocenenie získala za zásluhy v oblasti knihovníckej práce a pri príležitosti životného jubilea.

Text: Ivana Gálusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Pani **Lubica Slobodníková** pracuje v Knižnici JF v Trnave ako knihovníčka od roku 1989. Má teda dlhoročné skúsenosti s prácou s knihou medzi deťmi. Ocenenie bolo navrhnuté pri príležitosti jej životného jubilea. Na pobočke Tulipán pripravuje zaujímavé a inovatívne programy na podporu čítania detí a mládeže. Využíva svoje prirodzené nadanie tvorivo pristupovať ku knihe, k čítaniu i k zmysluplnému tráveniu voľného času detí. Má veľkú zásluhu na tom, že deti v tejto lokalite sa stali častými návštevníkmi a aktívnymi čitateľmi knižnice. Ocenenie získala za zásluhy v oblasti knihovníctva a pri príležitosti životného jubilea.

Text: Benjamína Jakubáčová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Pani **Darina Filípková**. Od ukončenia štúdia (1975) na Strednej knihovníckej škole v Bratislave, pracuje pani Filípková celý profesionálny život v oblasti kultúry a knihovníctva. Pracovala ako knihovníčka na VÚJE v Trnave, v Galérii Jána Koniarka v Trnave a od roku 2003 až doteraz pracuje v Univerzitnej knižnici UCM v Trnave. V tomto roku oslávi životné jubileum a aj pri tejto príležitosti sme podali návrh na ocenenie ako poďakovanie za jej celoživotnú prácu v oblasti kultúry. V práci je veľmi dôsledná a svedomitá, spracovala do elektronickej formy celý knižničný fond Univerzitnej knižnice UCM a zabezpečuje aj medziknižničnú výpožičnú službu (MVS, MMVS).

Ocenenie získala za zásluhy v oblasti knihovníckej a bibliografickej práce a pri príležitosti životného jubilea.

Text: Mgr. Darina Kráľová, UK UCM v Trnave

Foto: Archív KJF v Trnave

Z REGIÓNOV

Obecná knižnica v Cíferi

Voľný výber kníh

Interiér Obcej knižnice v Cíferi

Obecná knižnica v obci Cífer by sa Vám chcela predstaviť pár slovami. Na jeseň roku 2012 sa presťahovala do nových priestorov domu kultúry. Má rozlohu 120 m². V nových policiach si svoje miesto našlo takmer 8000 kníh. Steny sú spestrené originálnymi maľbami, ktoré dlhodobo zapožičala cíferská rodáčka profesorka Eva Cisárová - Mináriková. V knižnici sú k dispozícii občanom počítače, kopírka, ako aj premietací projektor. Nakoľko má knižnica väčšie priestory, konajú sa v nej v spolupráci s obecným úradom rôzne náučné a kultúrno-spoločenské akcie. Jednou z nich bola aj beseda, na ktorej recitoval báseň v bernolákovčine herec a moderátor Štefan Bučko. Naša obec je pyšná na novozriadenú knižnicu. Srdečne do nej pozýva nielen svojich čitateľov, ale aj ostatnú širokú verejnosť.

Text: Lucia Krajčovičová, Obecná knižnica v Cíferi

Foto: Marián Pavlík a Patrik Krajčovič

Rekonštrukcia Mestskej knižnice Šaštín - Stráže

Zrekonštruovaná budova Mestskej knižnice Šaštín-Stráže

4. septembra 2011 sa konali v našom meste oslavy 10. výročia udelenia štatútu mesta Šaštín - Stráže. Oslavy boli spojené so slávnostným otvorením zrekonštruovanej budovy Mestskej knižnice. Po roku sa mohla knižnica vrátiť z dočasných priestorov ZUŠ Šaštín-Stráže do zrekonštruovanej budovy. Budova má 130 rokov a bola v havarijnom a nevyhovujúcom stave. V novembri roku 2009, sa mestu podarilo

Čítareň Mestskej knižnice Šaštín - Stráže

získať z rezervy predsedu Vlády SR dotáciu 264.000 eur na rekonštrukciu Mestskej knižnice. Slávnostného aktu - prestrihnutia pásky - sa zúčastnil aj predseda vlády SR Róbert Fico. Vynovené priestory Mestskej knižnice dnes slúžia ku všeobecnej spokojnosti všetkých jej čitateľov a návštevníkov. Rekonštrukciou sme získali navyše samostatnú novú čítareň a letnú terasu, ktorá poskytuje nevšedný pohľad na dominantu mesta – Baziliku Sedembolestnej Panny Márie.

Text: Jana Labašová, Mestská knižnica Šaštín-Stráže

Foto: Archív Mestskej knižnice Šaštín –Stráže

Obecná knižnica v Maduniciach

Interiér OK v Maduniciach

Vďaka pomoci z eurofondov sa nám v rámci II. etapy rekonštrukcie ZŠ podarilo zrekonštruovať aj priestory obecnej knižnice. Rekonštrukcia trvala od mája 2010 do októbra 2011. V tomto období sme spracovali knižničný fond do elektronickej podoby a zároveň zlúčili obecnú knižnicu so školskou.

Do vynovených priestorov knižnice zakúpil obecný úrad nový nábytok – poličky, taburetky, stolík, pribudol aj počítač s tlačiarňou.

To, že prostredie vplýva na človeka, sa nám jasne potvrdilo hneď po znovuotvorení knižnice. Zvýšil sa počet návštevníkov, hlavne detí. Knihy sú pravidelne dokupované podľa prania čitateľov, preto si určite každý nájde knihu, ktorá ho zaujme a poteší.

Voľný výber kníh

Text a foto: Viera Puterová, Obecná knižnica v Maduniciach

Vďačná pamiatka fraštickému richtárovi

O tom, že regionálna literatúra má obrovský význam pri poznávaní miesta, kde žijeme, vo výchove k pozitívnemu patriotizmu, či ako príklad pre mladých autorov, že aj mimo hlavných centier sa v literatúre niečo deje, niet pochýb. Preto každá verejná knižnica podľa svojich možností buduje oddelenie alebo aspoň kútik regionálnej literatúry. Aj knižnica v Hlohovci pracuje s regionálnou literatúrou a spolupracuje s regionálnymi autormi. Pripravuje stretnutia regionálnych autorov, prezentácie ich tvorby, krsty nových kníh. V rámci osláv 900. výročia prvej písomnej zmienky o Hlohovci predstavila knižnica 15. februára 2013 verejnosti zaujímavú knihu z pera mladého literárneho vedca Mariána Kamenčíka *Vďačná pamiatka fraštickému richtárovi*.

Autor knihy prostredníctvom oslavnej básne napísanej na pamiatku richtára Jána Híroša, ktorý sa vo veľkej miere zaslúžil o mestský rozvoj Hlohovca, ponúka aj opis Hlohovca v historických a územných súvislostiach v období jeho pôsobenia. Dalším rozmerom knihy je literárno-vedný pohľad na príležitostnú poéziu i pátranie po autorovi básne, ktorého totožnosť sa Mariánovi Kamenčíkovi po takmer detektívnom hľadaní podarilo zistiť. Kniha je skutočne výborne spracovaná. Má historickú i literárno-vednú časť, rozsiahlu obrazovú prílohu. Je veľmi dobre vybavená poznámkami a literárnymi zdrojmi. Profesor Peter Liba vo svojej recenzii píše: „Marián Kamenčík – ako mladý vedecký pracovník – prejavil mimoriadnu schopnosť a zrelý zmysel pre bádateľskú, objavnú literárnu prácu a pripravil komplexne a dôsledne na vydanie tlačou mimoriadne vzácny text básne *Vďačná pamiatka*. Jej vydanie vrelo vítam v presvedčení, že obohatí naše poznanie literárnohistorické i kultúrnohistorické, jazykové i regionálne.“ Knihu *Vďačná pamiatka fraštickému richtárovi* je možné zakúpiť si v miestnych knihkupectvách, vo Vlastivednom múzeu a v hlohovskej knižnici, kde si ju môžete aj vypožičať.

Text: Helena Pekarovičová, Mestská knižnica v Hlohovci

Foto: Archív Mestskej knižnice v Hlohovci

Sered'ská autorka románov pre ženy

Ak si myslíte, že začať s novými vecami je niekedy neskoro, pani Ružena Scherhauferová je dôkazom, že netreba premýšľať, ale ísť za svojim snom. Svoju prvú knihu - *Odhalené tajomstvo* - vydala, keď mala 58 rokov. Tento román vyšiel pod pseudonymom Paulína Dudášová-Svodovská, pretože riaditeľ vydavateľstva nepovažoval jej meno za typicky slovenské. Pokračovanie príbehu odmietol vydať, a tak zostalo u autorky v "šufliku" spolu s ďalšími románmi čakajúcimi na vydavateľa. Ako sama hovorí: „Ak napíšete jednu knihu, nikto si vás nevšimne“.

V jej knihách nájdete určitý odkaz – možno aj návod alebo inšpiráciu, ako riešiť zložité životné situácie. Hlavnými postavami sú najmä ženy – a tým "fandí" viac ako mužom, pretože verí, že sú silnejšie. Príbehy sú inšpirované životom - založené na rozprávaní skutočných ľudí. Pre napísanie knihy potrebuje podnet a práve

tým je vždy silný príbeh, ktorý sa dozvie z rozprávania žien, s ktorými sa stretáva. Stáva sa, že inšpiráciu dostane aj v noci a kvôli nej vstáva a píše, pretože do písania sa nedokáže len tak donútiť. Ako čitateľka nemá rada knihy, ktoré majú otvorený koniec a treba nad ním priveľa premýšľať. Naopak, obľubuje šťastné konce, pretože život je podľa nej už aj tak dosť ťažký a pri knihe si treba oddýchnuť. Tvrdí, že spisovateľ sa na knihe ťažko "narobí", sama napísaný text "necháva odležať" a vracia sa k nemu neskôr, aby sa v ňom zbytočne neopakovala. Pozadie príbehov, v ktorých sú dominantné ťažké životné situácie a ich riešenie tvoria reálie, ktoré si overuje, aby boli hodnoverné. Napríklad kvôli

románu *"Predajná láska"* navštívila chovateľov psov, hovorila s prostitútkami a navštívila drevársku firmu.

Počas besedy opísala celý proces tvorby knihy a napísaním románu sa všetko len začína. Dlhé mesiace korektúr a vracania rukopisu občas skončia aj tak, že v knihe sa často vyskytnú chyby, ktoré ako bývalá učiteľka slovenčiny znáša ťažko. Propagačné záležitosti ako anotáciu, výber ukážky či životopis si vytvára sama a absolvuje aj stretnutia s čitateľmi. Veľmi ju tešia pozitívne ohlasy na jej knihy, rada počuje od ľudí, že aj v ich okolí sa dejú podobné príbehy ako v jej knihách, alebo sa čitatelia stotožnia s postavami z románov.

Na záver musím zaželať tejto pozitívnej žene, aby stretávala veľa ľudí, ktorí jej poskytnú inšpiráciu, a tým jej umožnia ďalej tvoriť.

Text: Ing. Lenka Medovčíková, Galantská knižnica

Foto: Archív Galantskej knižnice

Spisovateľské besedy

V rámci "Týždňa slovenských knižníc" navštívila detské oddelenie Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Stredě spisovateľka Danuša Dragulová-Faktorová. Besedovala

so žiakmi tretieho a štvrtého ročníka Základnej školy Smetanov háj. Školáci z tejto školy patria k tradičným čitateľom Maxíka, a preto ich zaujímalo, ako sa tento ich časopis pripravuje. Zahrali sa aj na redakčnú radu a šéfredaktorka radili, ktoré z rubrik by nemali chýbať ani v budúcom školskom roku. Poznali aj jej knihy, hádali hádanky z knihy *O levíkovi El-kovi*, poučnými sa im zdali *Príhody uja Hrotku*, spoznali mnohých slovenských ilustrá-

torov pomocou knihy *Kto nám to kreslí* a pochvalovali si aj komiks *Mišo a Rišo z našej ulice*. Ďalšej besedy so spisovateľkou začiatkom mája sa zúčastnili tri triedy tretiakov zo ZŠ na Jilemnického ulici.

Deti zaujali aliteračné básne z knihy *Antilopa z Antarktídy*, ale ich otázky smerovali aj k časopisu Maxík, ktorého sú tiež odberateľmi. Pani spisovateľka prezradila, že sa veľmi rada hrá so slovami a z detských čias si zachovala podpis Márie Ďuričkovej. Pani Faktorová sa stretla ešte s deťmi Špeciálnej základnej školy, ktorým pani učiteľky čítali z knihy *Princezná z paneláka*. Rozprávanie spisovateľky ich veľmi zaujalo, prezradili jej, že majú veľmi rady zvieratká a sľúbili jej, že určite ešte nejakú jej knižku prečítajú spoločne. Deti sa tešili z autogramiády a následne rozdánym darčekom, ktorými boli časopisy Maxík a Zvonček.

Počas Týždňa slovenských knižníc sa tretiaci a štvrtáci Základnej školy Smetanov háj a žiaci Špeciálnej základnej školy mohli tešiť z návštevy pani spisovateľky Marty Šurinovej, ktorá im prezradila, že miluje zvieratá a prírodu, veď napokon je autorkou knihy *Deti v zelenom*. Ale porozprávala deťom aj o tom, že jej detským snom bolo stať sa cirkusovou tanečnicou a ten svoj sen si tak trochu splnila napísaním rozprávkového príbehu *Krajinka s koníkom*. Hovorila aj o svojom vzťahu k športu, ktorý pretrváva dodnes. Deti mali na pani Šurinovú množstvo otázok a pani spisovateľka bola z detí priam nadšená.

Text: Alžbeta Androvicsová, Žitnoostrovná knižnica Dunajská Streda

Foto: Archív Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede

NOC LITERATÚRY 2013 Európska literatúra v Trnave

Príbehy. Denne ich prežívame. Alebo miňame. Mesto. Denne ním prechádzame, a napriek tomu ho miňame. Noc literatúry. Stretnutie s príbehmi a mestom tak, ako ho nepoznáme.

V Trnave po prvýkrát putovali milovníci literatúry po svojom starobyloom meste a objavovali jeho krásy a zákutia. Hlavným organizátorom bolo České centrum a v Trnave sa podujala podujatie koordinovať Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave. Noc literatúry 2013 predstavovala návštevníkom literatúru európskych národov. V Trnave sa čítalo z románovej tvorby maďarskej, nemeckej, poľskej, francúzskej a anglickej literatúry. Čítalo sa na piatich miestach v historickej časti Trnavy. Začalo sa v knižničnej záhrade, kde si vypočuli návštevníci ukážku v podaní Katky Feldekovej, postupne si pútnici vypočuli ukážky v emotívnom podaní Bohumila Chmelíka na trnavskej radnici, Pavla Tomašoviča v Spolku sv. Vojtecha, Petra Voleka v Galérii Jána Koniarka a Benjamína Škreka v Malej synagóge. Tu sa uskutočnilo v závere aj žrebovanie zo všetkých pútnikov o 15 knižiek z vydavateľstva Slovart a Spolku sv. Vojtecha. Putovanie nám spríjemňovala svojimi vlastnými komornými gitarovými skladbičkami Beátka Vargová-Kuracinová. Noc literatúry 2013 v Trnave organizátori venovali pamiatke Mariána Makara Mrvu - vynikajúceho hudobníka, literáta, pedagóga, novinára, člena klubu Fóra humoristov. Vychutnávajúc si atmosféru večerných literárnych potuliek vyjadrilo spokojnosť s takýmto čitateľským zážitkom spolu 245 milovníkov literatúry. Sme presvedčení, že v budúcom ročníku opäť nájdeme krásne zákutia nášho mesta, kam sa posadíme s dobrou knihou a opäť prežijeme nevšedné čaro odpútania sa od bežných starostí.

Text: Benjamína Jakubáčová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Internetové deti

Mestská knižnica mesta Piešťany v spolupráci so spoločnosťou Orange Slovensko otvorila dňa 29. 4. 2013 vo svojich priestoroch interaktívnu výstavu, ktorej cieľom

bolo poukázať na alarmujúce výsledky prieskumov týkajúcich sa práce detí s informačnými technológiami. Odbornou garantkou projektu sa stala Mária Tóthová -Šimčáková, psychologička s vyše dvadsaťročnou praxou a veľkým lákadlom pre návštevníkov bol určite aj slovenský tanečník Laci Strike, ambasádor projektu.

Špecifikum výstavy spočívalo okrem „technologických exponátov“ aj v prítomnosti psychológa, ktorý bol vo vopred určenom čase k dispozícii rodičom i deťom a konzultoval s nimi problémy týkajúce sa bezpečnosti a možných rizík pri práci s internetom. Výstavy sa zúčastnilo 1706 návštevníkov a trvala do 20. 5. 2013. Mestská knižnica si k nej pripravila množstvo zaujímavých podujatí.

Text: PaedDr. Matúš Nižňanský, Mestská knižnica mesta Piešťany

Foto: Archív Mestskej knižnice Piešťany

Máme opäť nového Kráľa detských čitateľov Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Kráľ detských čitateľov 2013

V publiku povzbudzovalo 250 detí z trnavských škôl i z blízkeho okolia. V programe vystúpili tanečníčky zo súboru Orientálne slniečko a deti zo ZUŠ na Mozartovej ulici. Zlatým klincom programu bolo spevácke vystúpenie známeho country speváka Allana Mikuška.

Text: Benjamína Jakubáčová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

VÝSLEDKY DOTAČNÉHO SYSTÉMU MK SR V ROKU 2013

Verejné knižnice TTSK požiadali v rámci Dotačného systému MK SR na rok 2013 o dotáciu v celkovej výške 141.707 €. V rámci programu 2 Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií bolo vypracovaných spolu 41 projektov a v rámci programu 4 Umenie, boli vypracované 3 projekty.

Program 2. Podprogram 2.1: knižnice a knižničné činnosti

O finančnú podporu požiadalo 13 knižníc, ktoré predložili projekty s požadovanou dotáciou 507.107 €. Žiadosti o finančnú podporu sa vo väčšine prípadov týkali nákupu výpočtovej techniky, informačných technológií, elektronizácie služieb a ochrany fondu knižnice. V dvoch prípadoch boli predložené projekty z oblasti celoživotného neformálneho vzdelávania. Podporené boli 4 projekty v hodnote 13.825 €, z dôvodu neúplnosti boli 2 žiadosti vyradené.

Úspešné žiadosti: Galantská knižnica v Galante (Redizajn webového sídla knižnice) 1.275 €, Záhorská knižnica v Senici (Juniori a seniory spoločne) 1.200 €, KJF v Trnave (seminár Význam internetu a sociálnych sietí a riziká pri ich využívaní) 1.100 €, MsK mesta Piešťany (Nové trendy v poskytovaní služieb) 10.250 €.

Program 2. Podprogram 2.5: Akvizícia knižníc

O finančnú podporu požiadalo 22 knižníc, ktoré vypracovali 24 projektov v celkovej sume 81.680 €. Úspešných bolo 19 projektov, ktoré boli podporené v celkovej výške 34.300 €.

Program 4. Podprogram 4.5: Literatúra a knižná kultúra

O finančnú podporu požiadali 2 knižnice, ktoré vypracovali 3 projekty v hodnote 13.270 €. Úspešné boli všetky tri žiadosti, výška dotácie je 5.800 €. Ide o projekty:

KJF v Trnave vypracovala 2 projekty. Literárny salón Trnava 2013 – žiadosť 2.100 €, schválená dotácia 1.200 €, Fórum humoristov 2013 – žiadosť 2.700 €, schválená dotácia 1.000 €. Mestská knižnica mesta Piešťany – Stretnúť knihu každý deň (IV. ročník) – žiadosť 8.470 €, schválená dotácia 4.500 €.

Spracovala ig

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 40, č. 1, rok 2013

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Zodp. redaktor: Lívia Koleková

Predseda redakčnej rady: Ivana Gálusová

Členovia redakčnej rady: Benjamína Jakubáčová, Zuzana Fajnorová, Helena Laczová,

Júlia Kubíková, Helena Pekarovičová, Matúš Nižnanský

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 24 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09